TÒA ÁN NHÂN DÂN **TỈNH LÂM ĐỒNG**	**CỘNG HÒA XÃ HỘI CHỦ NGHĨA VIỆT NAM** **Độc lập – Tự do – Hạnh phúc**
Số: **01**/2020/QĐPT-DS	*Lâm Đồng, ngày 08 tháng 01 năm 2020*

QUYẾT ĐỊNH
PHÚC THẨM GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
V/v Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự

TÒA ÁN NHÂN DÂN TỈNH LÂM ĐỒNG

Thành phần giải quyết việc dân sự gồm có:

Thẩm phán - Chủ tọa phiên họp: Bà Lê Thị Vân

Các Thẩm phán: Ông Bùi Hữu Nhân

Ông Đỗ Mạnh Hùng

Thư ký phiên họp: Bà Trần Thị Hương Trang – Thư ký Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng.

Đại diện Viện kiểm sát nhân dân tỉnh Lâm Đồng tham gia phiên họp: Bà Nguyễn Thị Thu Hà- Kiểm sát viên.

Ngày 08 tháng 01 năm 2020, tại trụ sở Tòa án nhân dân tỉnh Lâm Đồng mở phiên họp phúc thẩm công khai giải quyết việc dân sự thụ lý số 02/2019/TLPT-VDS ngày 16 tháng 12 năm 2019 về việc "Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự".

Do Quyết định sơ thẩm giải quyết việc dân sự số 17/2019/QĐST-VDS ngày 31/10/2019 của Tòa án nhân dân thành phố ĐL bị kháng nghị.

Theo Quyết định mở phiên họp phúc thẩm giải quyết việc dân sự số 345/2019/QĐ-PT ngày 25 tháng 12 năm 2019, gồm những người tham gia tố tụng sau đây:

- *Người yêu cầu giải quyết việc dân sự:* Ông Hứa Văn Th, sinh năm 1959. Nơi ĐKHKTT: Số 6/62 ĐDT, Phường 4, thành phố ĐL. Cư trú tại: Số 341/20 tổ TT 2, Phường 11, thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng.

- *Người có quyền lợi, nghĩa vụ liên quan:* Bà Hứa Thị N, sinh ngày 10-10-1950. Cư trú tại: Số 341/20 tổ TT 2, Phường 11, thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng.

- *Viện kiểm sát kháng nghị:* Quyết định kháng nghị số 08/QĐKNPT-VKS-DS ngày 11/11/2019 của Viện kiểm sát nhân dân thành phố ĐL

NỘI DUNG VIỆC DÂN SỰ:

Theo đơn yêu cầu và bản tự khai của ông Hứa Văn Th trình bày: Ông Hứa Đình L (sinh năm 1920 – chết năm 2013) có vợ là bà Phan Thị N1 (chết năm 1950), quá trình chung sống ông L, bà N1 có 01 người con chung tên là bà Hứa Thị N, sinh năm 1950. Bà Hứa Thị N bị bệnh tâm thần từ nhỏ và phát bệnh nặng năm 20 tuổi, không có khả năng nhận thức, lao động, mọi sinh hoạt hàng ngày phải nhờ người thân giúp đỡ. Trước và sau khi ông L mất thì ông (gọi ông L bằng bác ruột, gọi bà N là chị con ông bác) là người trực tiếp chăm sóc nuôi dưỡng bà N. Hiện nay bà Hứa Thị N đang được ông trực tiếp chăm sóc, nuôi dưỡng, bà N không có chồng, con và anh, chị, em ruột. Để thuận tiện trong việc chăm sóc, nuôi dưỡng và chữa bệnh cũng như thực hiện các giao dịch dân sự liên quan đến bà N. Vì vậy, ông Th đề nghị Tòa án tuyên bố bà Hứa Thị N mất năng lực hành vi dân sự.

Tại phiên họp, ông Hứa Văn Th vẫn giữ nguyên yêu cầu trên.

Đại diện Viện kiểm sát tham gia phiên họp phát biểu ý kiến: Giữ nguyên Quyết định kháng nghị số 08/QĐKNPT-VKS-DS ngày 11/11/2019 của Viện kiểm sát nhân dân thành phố ĐL. Đề nghị sửa một phần quyết định sơ thẩm theo hướng: Không tuyên về phần người đại diện theo pháp luật như quyết định sơ thẩm đã tuyên: "Ông Hứa Văn Th, sinh năm 1959 là người đại diện theo pháp luật của bà Hứa Thị N. Mọi giao dịch dân sự liên quan đến quyền lợi và tài sản của bà Hứa Thị N để phục vụ cho nhu cầu cần thiết cá nhân của bà N phải được sự đồng ý của ông Hứa Văn Th hoặc do ông Th trực tiếp thực hiện..."

NHẬN ĐỊNH CỦA TÒA ÁN:

Sau khi nghiên cứu các tài liệu, chứng cứ có trong hồ sơ việc dân sự được thẩm tra tại phiên họp; ý kiến của các đương sự và đại diện Viện kiểm sát tại phiên họp, Hội đồng phúc thẩm nhận định:

[1] Bà Hứa Thị N sinh ngày 10/10/1950 là con của ông Hứa Đình L (sinh năm 1920 – chết năm 2013) và bà Phan Thị N1 (chết năm 1950). Bà N bị bệnh tâm thần từ nhỏ và phát bệnh nặng năm 20 tuổi, không có khả năng nhận thức, lao động, mọi sinh hoạt hàng ngày phải nhờ người thân giúp đỡ. Bà N không có chồng, con, anh, chị em ruột. Sau khi ông L, bà N1 mất thì ông Hứa Văn Th là người trực tiếp chăm sóc cho bà N. Nay ông Hứa Văn Th yêu cầu Tòa án tuyên bố bà Hứa Thị N mất năng lực hành vi dân sự. Tòa án cấp sơ thẩm xác định yêu cầu: *"Tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* là đúng quy định pháp luật.

[2] Xét kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố ĐL:

Theo Điều 53 Bộ luật Dân sự năm 2015 quy định Người giám hộ đương nhiên của người mất năng lực hành vi dân sự là:

"1. Trường hợp vợ là người mất năng lực hành vi dân sự thì chồng là người giám hộ; nếu chồng là người mất năng lực hành vi dân sự thì vợ là người giám hộ.

2. Trường hợp cha và mẹ đều mất năng lực hành vi dân sự hoặc một người mất năng lực hành vi dân sự, còn người kia không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con cả là người giám hộ; nếu người con cả không có đủ điều kiện làm người giám hộ thì người con tiếp theo có đủ điều kiện làm người giám hộ là người giám hộ…."

Tuy nhiên, bà N là con một của vợ chồng ông L, bà N1. Bà N không có chồng, con, anh chị em ruột. Do đó bà N không có người giám hộ đương nhiên theo quy định của pháp luật. Vì vậy căn cứ Điều 54 Bộ luật Dân sự năm 2015 thì Ủy ban nhân dân Phường 11, thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng có trách nhiệm cử người giám hộ cho bà Hứa Thị N.

Việc Tòa án cấp sơ thẩm quyết định tuyên ông Hứa Văn Th là người đại diện theo pháp luật của bà Hứa Thị N là không đúng. Kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố ĐL có cơ sở nên cần chấp nhận. Sửa quyết định sơ thẩm theo hướng đã nhận định.

Vì các lẽ trên,

- Căn cứ điểm b khoản 3 Điều 375 Bộ luật Tố tụng dân sự;

QUYẾT ĐỊNH:

Chấp nhận kháng nghị của Viện kiểm sát nhân dân thành phố ĐL. Sửa một phần quyết định sơ thẩm, xử:

- Căn cứ khoản 1 Điều 27; điểm a khoản 2 Điều 35; điểm a khoản 2 Điều 39; các Điều 370, Điều 376 và Điều 378 Bộ luật tố tụng dân sự năm 2015;

- Căn cứ các Điều 22, Điều 53, Điều 54 Bộ luật dân sự năm 2015;

- Căn cứ Nghị quyết số 326/2016/UBTVQH14 ngày 30/12/2016 của Ủy ban thường vụ Quốc hội quy định về mức thu, miễn, giảm, thu, nộp, quản lý và sử dụng án phí và lệ phí Tòa án;

1. Chấp nhận *"Yêu cầu tuyên bố một người mất năng lực hành vi dân sự"* của ông Hứa Văn Th.

Tuyên bố bà Hứa Thị N, sinh ngày 10.10.1950, cư trú tại: Số 341/20 tổ TT 2, Phường 11, thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng mất năng lực hành vi dân sự.

Ủy ban nhân dân Phường 11, thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng có trách nhiệm cử người giám hộ cho bà Hứa Thị N.

2. Lệ phí giải quyết việc dân sự:

Hoàn trả ông Hứa Văn Th 300.000đ tiền tạm ứng lệ phí việc dân sự sơ thẩm đã nộp theo biên lai thu tiền tạm ứng án phí, lệ phí Tòa án số AA/2016/0012528 ngày 29/8/2019 của Chi cục Thi hành án dân sự thành phố ĐL, tỉnh Lâm Đồng.

Quyết định này có hiệu lực pháp luật kể từ ngày ra quyết định./.

Nơi nhận:
- VKSND tỉnh Lâm Đồng;
- Những người tham gia tố tụng;
- TAND Tp. ĐL;
- Chi cục THADS Tp. ĐL;
- UBND Phường 11, Tp. ĐL;
- Lưu: Hồ sơ việc dân sự.

TM. HỘI ĐỒNG GIẢI QUYẾT VIỆC DÂN SỰ
THẨM PHÁN-CHỦ TỌA PHIÊN HỌP

Lê Thị Vân